

Phẩm 21: TU HỌC

Khánh Hỷ, nếu khi Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, ngày đêm siêng năng, thường không lìa bỏ, thì khi ấy quyến thuộc của ma như bị tên găm vào tim, run sợ lo buồn, hoảng hốt, ngồi đứng chẳng yên.

Khánh Hỷ, nếu khi Bồ-tát tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, ngày đêm tinh chuyên, sẽ đạt đến Niết-bàn, khi ấy quyến thuộc của ma sẽ đi đến chỗ của Bồ-tát đó, biến làm các sự việc đáng sợ, muốn làm cho thân tâm Bồ-tát khủng khiếp, kinh sợ, đủ để thoái lui dần tâm đại Bồ-đề.

Khánh Hỷ, chẳng phải các Bồ-tát khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa đều bị ác ma làm rối loạn hết cả. Nếu Các Bồ-tát nào đời trước nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này không có lòng tin hiểu, lại hủy báng, chê bai, các Bồ-tát ấy khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền bị ác ma làm rối loạn.

Khánh Hỷ, nếu các Bồ-tát nghe Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nghi ngờ do dự là có hay là không có; các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền bị ác ma làm rối loạn.

Khánh Hỷ, nếu các Bồ-tát xa lìa bạn lành, bị bạn ác khống chế, chẳng nghe nghĩa thú sâu xa của Bát-nhã ba-la-mật-đa. Do chẳng nghe nên chẳng thấy, chẳng biết phải làm thế nào để tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền bị ác ma làm rối loạn.

Khánh Hỷ, nếu các Bồ-tát bị pháp tà khống chế, khi ấy ác ma liền nghĩ: “Bồ-tát này là bạn của ta, là người sẽ làm cho vô lượng người khác xả bỏ chánh pháp, làm cho nguyện của ta được viên mãn”; các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền bị ác ma làm rối loạn.

Khánh Hỷ, nếu các Bồ-tát, khi nghe thuyết kinh Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, bảo với các Bồ-tát khác rằng: “Bát-nhã ba-la-mật-đa này lý thú sâu xa, khó tin, khó hiểu, như thế thì biên chép, thọ trì, đọc tụng mà làm gì? Nguồn gốc này chính ta còn chẳng thể đạt được, huống là những người trí cạn, phước mỏng kia!”; các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền bị ác ma làm rối loạn.

Khánh Hỷ, nếu có các Bồ-tát khinh chê các Bồ-tát khác và nói thế này: “Ta có thể an trụ hạnh chân thật xa lìa, còn các ông thì không thể.” Bấy giờ ác ma sẽ vui mừng hơn hở, các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền bị ác ma làm rối loạn.

Khánh Hỷ, nếu có Bồ-tát tự ý vào tên tuổi, dòng họ và công đức tu hạnh Bồ-đề của mình mà khinh miệt các chúng Bồ-tát tu các pháp thắng thiện khác; thường khen mình và hủy báng chê bai các vị khác: “Họ thật không có các hành trạng tướng của không thoái chuyển mà cho mình có, nên sinh nghiệp phiền não.” Khi ấy, ác ma rất vui mừng, nghĩ: “Bồ-tát này sẽ làm cho cung điện và quốc độ của ta chẳng trống không mà còn tăng thêm cảnh giới địa ngục, súc sinh, ngựa quỷ.” Lúc này ác ma sẽ giúp thần lực cho người kia, làm cho người đó càng tăng thêm uy lực biện tài, do đó được nhiều người tin nhận lời của người đó. Nhân đó, khuyến phát đồng ác kiến như nhau, ác kiến đồng rồi, học theo pháp tà của người kia; học theo pháp tà rồi, phiền não thêm mạnh; vì tâm điên đảo nên phát sinh ba nghiệp, luôn nhận quả chẳng đáng ưa. Do nhân duyên này tăng thêm nẻo ác, làm cho cung điện của ma càng thêm đông đảo. Do đó ác ma vui mừng hơn hở, muốn làm điều gì đều tùy ý tự tại. Các Bồ-tát này khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền bị ác ma làm rối loạn.

Khánh Hỷ, nếu có các Bồ-tát cầu Thanh văn, Độc giác thừa, mà chê bai, gây gỗ, phỉ báng lẫn nhau, bấy giờ ác ma nghĩ: “Nay Bồ-tát này, tuy xa Bồ-đề nhưng chẳng xa lắm, tuy gần nẻo ác nhưng chẳng gần lắm.” Nếu khi Bồ-tát cùng với thiện nam... an trụ Bồ-tát thừa, mà chê bai, gây gỗ, phỉ báng nhau, khi ấy ác ma nghĩ: “Hai Bồ-tát này rất xa Bồ-đề, rất gần nẻo ác.” Nghĩ xong, ma rất vui mừng hơn hở và oai lực của chúng tăng thêm, làm cho hai bên bạn bè đấu tranh luôn chẳng dứt, làm cho vô lượng, vô biên hữu tình khác đều hết lòng nhằm chán Đại thừa. Các Bồ-tát này, khi tu học Bát-nhã ba-la-mật-đa, liền bị ma làm rối loạn.

Khánh Hỷ, nếu có các Bồ-tát chưa được thọ ký không thoái chuyển Bồ-đề; đối với các Bồ-tát đã được thọ ký không thoái chuyển Bồ-đề, lại sinh tâm tổn hại, đấu tranh, khinh miệt, chê bai, mắng nhiếc, phỉ báng; tùy theo các Bồ-tát này đã phát khởi bao nhiêu niệm tâm chẳng lợi ích thì sẽ thoái lui bấy nhiêu kiếp từng tu thắng hạnh, trải qua bấy nhiêu đời xa lìa bạn lành, lại chịu bấy nhiêu đời sinh tử ràng buộc. Nếu chẳng xả bỏ tâm đại Bồ-đề, trở lại phải bấy nhiêu kiếp mặc áo giáp hoàng thệ, phải siêng tu thắng hạnh không lúc nào gián đoạn; rồi sau mới được bù đắp lại bấy nhiêu công đức.

Khánh Hỷ bạch Phật:

–Các Bồ-tát này đã phát khởi tâm ác sinh tử tội khổ, thì cần phải luân hồi trải qua bấy nhiêu đời, hay ở nửa chừng cũng được ra khỏi? Các Bồ-tát bị thoái lui thắng hạnh thì cần phải siêng năng trải qua bấy nhiêu kiếp không lúc nào gián đoạn, rồi sau đó mới được bù đắp hay là ở nửa chừng có thể phục hồi lại như trước?

Phật bảo Khánh Hỷ:

–Ta vì Bồ-tát, Độc giác, Thanh văn nói cách xuất tội và phục hồi lại thiện pháp.

Khánh Hỷ nên biết, nếu các Bồ-tát sau khi tạo tội mà tâm không hổ thẹn, ôm ấp ác không bỏ, chẳng chịu như pháp mà tỏ bày sám hối, thì Ta nói: Hạng người ấy ở nửa chừng không thể xuất tội khổ và phục hồi thiện pháp. Nếu các Bồ-tát sau khi tạo tội, càng sinh lòng hổ thẹn, chẳng ôm ấp tâm ác, tìm người như pháp mà tỏ bày sám hối và nghĩ thế này: “Ta nay đã được thân người vốn khó được, sao lại để cho khởi lên tội lỗi như thế, làm cho mất lợi hành lớn! Ta nên làm lợi ích cho tất cả hữu tình, sao lại làm tổn hại chúng! Ta nên cung kính tất cả hữu tình như tôi tớ thờ chủ, sao lại kiêu mạn khinh miệt, hủy nhục chúng! Ta nên nhận chịu tất cả sự đánh đập, trách mắng của tất cả hữu tình, sao lại đem lời nói và hành động tàn bạo đáp lại chúng! Ta nên hòa giải tất cả hữu tình, làm cho kính mến nhau, sao lại đưa ra lời lẽ hung ác để họ chống chọi nhau! Ta nên chịu đựng tất cả hữu tình đâm đập mãi mãi như đường sá hay như chiếc cầu, sao lại trở lại lăn nhục chúng! Ta cầu quả vị Giác ngộ cao tột, vì cứu vớt khổ lớn sinh tử cho hữu tình, làm cho họ đạt được Niết-bàn an vui rốt ráo, sao lại muốn đem khổ đến cho chúng? Từ nay cho đến tận đời vị lai, ta nên như si, như câm, như mù, như điếc, đối với các hữu tình không phân biệt. Giả sử có bị chém đứt đầu, chân, cánh tay, hoặc móc mắt, cắt tai, xẻo mũi, cắt lưỡi, cưa xẻ tất cả các phần chi thể của thân, đối với hữu tình kia, ta quyết không khởi ác. Nếu ta khởi ác, liền thoái thất tâm cầu quả vị Giác ngộ cao tột, chướng ngại cho sự cầu trí Nhất thiết trí, không thể làm lợi ích an vui cho hữu tình”; này Khánh Hỷ nên biết, Ta nói các Bồ-tát này, nửa chừng có thể thoát khỏi tội và phục hồi lại thiện pháp, chẳng cần phải trải qua nhiều kiếp số như thế; chẳng bị ác ma làm rối loạn và mau chứng quả vị Giác ngộ cao tột.

Khánh Hỷ, các chúng Bồ-tát cùng với những vị cầu Thanh văn, Độc giác thừa, chẳng nên giao thiệp. Giả sử có giao thiệp thì chẳng nên cùng ở chung. Giả sử cùng ở

chung với họ thì chẳng nên cùng họ bàn luận, xác quyết, lựa chọn nghĩa lý; chớ có vì việc này mà để tâm phát sinh giận dữ, hoặc phát sinh lời lẽ thô ác; nó làm chướng ngại quả vị Giác ngộ cao tột, làm hư hoại vô biên pháp hạnh của Bồ-tát.

Nếu các Bồ-tát cùng thiện nam trụ nơi Bồ-tát thừa cùng ở chung thì nên xem nhau như bậc Đại sư, cung kính, tôn trọng, vâng lời. Lại nghĩ: “Chúng Bồ-tát kia là bạn lành chân tịnh của chúng ta, đồng ngồi một thuyền, đồng đi một đường, đồng đến một chỗ, đồng một sự nghiệp, cùng học một thời, cùng học một nơi và học một giáo pháp. Nếu học như thế thì không có gì khác.”

Lại nghĩ: “Nếu Bồ-tát kia trụ ý nghĩ xen tạp thì ta sẽ không học chung với Bồ-tát ấy. Nếu Bồ-tát kia lìa ý nghĩ xen tạp thì ta sẽ cùng học tập với họ. Nếu có Bồ-tát khi học như thế thì mau chứng sở cầu trí Nhất thiết trí.” Bấy giờ Thiện Hiện bạch Phật:

–Nếu các Bồ-tát vì tận nên học, vì chẳng sinh nên học, vì xa lìa nên học, vì diệt nên học, là học trí Nhất thiết trí phải không?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Nếu các Bồ-tát khi học như thế thì chẳng phải học trí Nhất thiết trí.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, do duyên nào, khi Bồ-tát học như thế, chẳng phải học trí Nhất thiết trí?

Phật bảo Thiện Hiện:

–Ý ông thế nào? Phật chứng chân như rất viên mãn nên gọi danh hiệu Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Như vậy, chân như có thể gọi là tận cho đến diệt chẳng?

Thiện Hiện bạch:

–Kính bạch Thế Tôn, không! Vì sao? Vì chân như là vô tướng, không thể nói là tận cho đến diệt vậy.

Phật bảo Thiện Hiện:

–Thế nên, Bồ-tát khi học như thế chẳng phải là học trí Nhất thiết trí. Nếu các Bồ-tát chẳng vì tận nên học, cho đến chẳng vì diệt nên học, khi học như thế là học trí Nhất thiết trí, cũng là học Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng học lực, địa, vô sở úy... của Phật và vô biên Phật pháp khác.

Thiện Hiện nên biết, nếu các Bồ-tát khi học như thế là đạt đến chỗ rốt ráo của tất cả sự học. Thiên ma, ngoại đạo chẳng thể chinh phục. Dứt trừ hết các điều ác, viên mãn các điều lành. Phần ít hữu tình có thể học như thế. Thế nên Bồ-tát muốn dự vào số hữu tình rất ít ấy thì phải siêng năng tu học phương tiện thiện xảo Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa.